

Llibertat de circulació i residència a **Europa**

Guia dels teus drets com a ciutadà de la UE

COMISSIÓ EUROPEA
DIRECCIÓ GENERAL DE JUSTÍCIA

Aquesta guia t'ajudarà a **entendre millor els teus drets** quan et moguis pel territori de la Unió Europea i t'oferirà orientació pràctica detallada. Es basa en la legislació de la UE vigent l'abril de 2010.

Aquest document no és jurídicament vinculant ni exhaustiu. Ni la Comissió Europea ni cap persona que actuï en el seu nom són responsables de l'ús que es pugui fer de la informació.

Llibertat de circulació i residència a Europa

Guia dels teus drets com a ciutadà de la UE

Capítol 1	Què és la ciutadania europea?	4
Capítol 2	Qui en pot gaudir?	6
Capítol 3	On pots exercir aquest dret?	9
Capítol 4	Abans de desplaçar-te	10
	Normes de Schengen	12
Capítol 5	Els tres primers mesos	14
	Declara la teva presència	15
Capítol 6	Després de tres mesos	16
Capítol 7	Tràmits administratius	18
	Ciutadans de la UE	18
	Membres de la família no ciutadans de la UE	21
	Sancions	22
Capítol 8	Mantenir el dret de residència	23
	Membres de la família	24
Capítol 9	Dret de residència permanent	26
	Requisits administratius	29
Capítol 10	Igualtat de tracte	30
Capítol 11	Restriccions	32
Capítol 12	Disposicions transitòries per als treballadors	35
Capítol 13	Com protegir els teus drets	37

Què és la ciutadania europea?

Què vol dir ser ciutadà de la UE?

Ciutadania de la UE

Qualsevol persona que tingui la nacionalitat d'un país de la Unió Europea és automàticament ciutadà de la UE. La ciutadania de la UE s'afegeix a la del país, no la substitueix.

La ciutadania de la UE dóna a tots els ciutadans uns drets importants:

- el **dret de circular lliurement per la Unió Europea** i d'establir-se a qualsevol lloc del seu territori
- el dret de **votar i ser candidat en les eleccions al Parlament Europeu i les eleccions municipals** en el país de la UE on resideixin, encara que no en siguin nacionals
- el dret de **protecció per part de les autoritats diplomàtiques o consulars de qualsevol país de la UE** en un país no pertanyent a la UE si el seu país d'origen no hi té representació consular
- el dret de petició al Parlament Europeu, de dirigir-se al Defensor del Poble i d'**escriure a qualsevol institució o organisme de la UE.**

Aquesta guia tracta del teu dret a desplaçar-te i residir lliurement a la UE. Pots trobar més informació sobre els altres drets de ciutadà de la UE en el portal **Tu Europa** de la Comissió Europea: <http://ec.europa.eu/youreurope>.

Dret de lliure circulació

Aquest dret és un dels avantatges més remarcables dels ciutadans de la Unió Europea. Uns **11 milions** de ciutadans de la UE l'han aprofitat i ara viuen a un altre país de la UE. Molts més viatgen normalment als diferents països de la UE per negoci o turisme sense controls, dins l'espai Schengen, o amb controls ràpids a les fronteres.

L'article 21, paràgraf 1, del Tractat de Funcionament de la Unió Europea estableix que tot ciutadà de la UE té el dret de circular i residir lliurement en el territori dels països de la Unió, amb les limitacions i condicions establertes en els Tractats i segons les mesures adoptades en la matèria.

Legislació de la UE aplicable

El marc jurídic corresponent és la Directiva 2004/38/CE¹ (*d'ara endavant, la Directiva*). És aplicable per tots els països de la UE des del 30 d'abril de 2006. La Directiva codifica i revisa els instruments existents de la UE per simplificar-los i enfortir el dret de lliure circulació i residència de tots els ciutadans de la UE i les seves famílies.

Pots descarregar la Directiva a:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:158:0077:0123:EN:PDF>.

* Directiva 2004/38/CE del Parlament Europeu i del Consell, del 29 d'abril de 2004, sobre els drets dels ciutadans de la Unió i els membres de les seves famílies a circular i residir lliurement dins el territori dels Estats membres i per la qual es modifica el Reglament (CEE) n° 1612/68 i es deroguen les Directives 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE i 93/96/CEE.

Tots els països de la UE han incorporat la Directiva a la seva legislació nacional. Si vols més informació sobre els teus drets en un país concret de la UE, consulta la legislació nacional aplicable.

El juliol de 2009 la Comissió va publicar unes **Directrius** per a una millor incorporació de la Directiva a la legislació nacional dels Estats membres i una aplicació quotidiana més eficaç. Pots descarregar les Directrius a:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0313:FIN:EN:PDF>.

2 Qui en pot gaudir?

Qui pot gaudir del dret de circular i residir lliurement? És un dret exclusiu dels ciutadans de la UE o pot anar amb tu el cònjuge si, per exemple, és rus? Què passa amb el teu avi brasiler que està greument malalt i al teu càrrec?

Els ciutadans de la UE i les seves famílies

Els ciutadans de la UE i els membres de les seves famílies (encara que no siguin nacionals d'un país de la UE) estan emparats per la Directiva.

Però només si et traslades a un altre país de la UE o tornes al teu país després de residir en un altre país de la UE

La Directiva només se t'aplica si realment et traslades a un país de la UE que no sigui el teu o si hi resideixes, i als teus familiars si t'acompanyen o van a reunir-se amb tu.

També tens dret a acollir-te a la Directiva si **tornes al teu país després de residir en un altre país de la UE.**

En determinades circumstàncies pots acollir-te a la Directiva sense haver residit en un altre país de la UE: per exemple, si ofereixes serveis en un altre país de la UE encara que no hi resideixis.

¿Qui és ciutadà de la UE?

Tal com s'ha explicat, és ciutadà de la UE qualsevol persona que posseeixi la nacionalitat d'un país de la UE.

Qui són els membres de la família?

Els membres de la teva família, independentment de la seva nacionalitat, tenen dret a acompanyar-te o reunir-se amb tu en un país de la UE del que no siguis nacional. Aquest dret s'aplica hagin o no estat residint abans en un altre país de la UE i independentment del visat amb el qual hagin entrat al país d'acollida de la UE.

Són membres de la teva família els cònjuges, les parelles (registrades), els descendents i els ascendents.

Les definicions són les següents:

- Cònjuge **El teu marit o la teva muller**, independentment d'on s'hagi celebrat el matrimoni.
- Parella registrada **La teva parella**, amb la qual hakis registrat la unió d'acord amb la legislació d'un país de la UE. La parella registrada només té dret a acompanyar-te o reunir-se amb tu en els països de la UE que consideren aquest tipus de convivència equivalent al matrimoni.
- Descendents **Els teus descendents directes** (*fills, néts, etc.*) menors de 21 anys o dependents, i els del teu o la teva cònjuge o parella registrada.
- **Ascendents** **Els teus parents dependents de la línia ascendent directa** (*pares, avis, etc.*) i els del teu o la teva cònjuge o parella registrada.

Aquests membres de la teva família gaudeixen dels drets que atorga la Directiva si es reuneixen amb tu o t'acompanyen i **els països de la UE tenen la obligació de reconèixer els seus drets.**

Altres membres de la família

Els altres membres de la teva família, com ara **germans, cosins, oncles, ties i altres parents** tenen dret que el país d'acollida els hi **faciliti** l'entrada i la residència si:

- depenen de tu, o
- conviuen amb tu, o
- requereixen la teva atenció personal per motius greus de salut.

Els teus parents no dependents o els fills de més de 21 anys poden tenir també el dret que se'ls faciliti l'entrada i la residència si conviuen amb tu.

Els països de la UE no poden excloure automàticament una categoria concreta de membres de la família.

Altres parelles

També s'atorga el mateix dret de facilitar l'entrada i la residència a la **parella amb qui mantens una relació estable degudament provada**. Això inclou les relacions amb parelles del mateix o de diferent sexe i les parelles de fet (quan tots dos conviuen).

Les parelles registrades que es traslladin a un país de la UE que no consideri aquestes parelles equivalents al matrimoni s'inclouen també en aquesta categoria.

Dret de residència

Els altres membres de la família i parelles **no tenen dret "automàtic" a acompanyar-te al país d'acollida de la UE o a reunir-se amb tu en aquest país**. Els seus drets els determina discrecionalment el país d'acollida de la UE.

Sí tenen dret que se'ls **"faciliti" l'entrada i la residència**. Això significa essencialment que el país d'acollida ha d'examinar els lligams familiars que tenen amb tu i, si considera que sou una autèntica família, els concedirà el mateix tracte que als cònjuges o als fills.

El país d'acollida de la UE té l'obligació d'examinar acuradament les seves circumstàncies personals. La denegació d'entrada i residència a aquests membres de la família s'ha de justificar i notificar per escrit i s'hi pot posar recurs.

Més informació

Pots consultar la redacció jurídica exacta sobre aquest tema en els **articles 2 i 3** de la Directiva.

On pots exercir aquest dret?

3

A quins països pots exercir aquest dret?

Pots exercir aquest dret a la UE...

Pots gaudir del dret de circular i residir lliurement a **tots els països d'Europa**, incloses les Açores i Madeira (*Portugal*), les illes Àland (*Finlàndia*), Canàries, Ceuta i Melilla (*Espanya*) i els departaments francesos d'ultramar. Aquest dret s'aplica també a Gibraltar, però no a les illes Anglonormandes, l'illa de Man, les illes Faroe (*Dinamarca*) ni als països i territoris d'ultramar.

Islàndia, Liechtenstein i Noruega...

També pots exercir aquest dret a Islàndia, Liechtenstein i Noruega, perquè aquests països són membres de l'**Espai Econòmic Europeu**. Igualment, els nacionals d'aquests tres països poden circular i residir lliurement en el territori de la Unió Europea.

i tens determinats drets a Suïssa

La Directiva no s'aplica a Suïssa. Però en aquest país pots gaudir d'alguns drets segons l'Acord UE-Suïssa sobre la lliure circulació de persones i els seus Protocols de 1999. Aquests drets són més limitats que els atorgats per la Directiva. Pots descarregar l'Acord a:

[http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:22002A0430\(01\):EN:HTML](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:22002A0430(01):EN:HTML).

4 Abans de desplaçar-te

Vols desplaçar-te a un altre país d'Europa?

Quin tipus de documents has de preparar abans de viatjar?

Tot el que et cal és el DNI o passaport nacional

Com a ciutadà de la UE, sempre pots passar la frontera amb un document nacional d'identitat o passaport vàlid.

No cal un document d'identitat amb zona de lectura automàtica ni un passaport vàlid com a mínim tres mesos. Els països de la UE no et poden obligar a presentar obligatòriament un passaport o un document d'identitat. Tens dret a triar el teu document de viatge i aquest dret no es pot limitar. **No necessites cap visat d'entrada.**

Per raons de seguretat, les autoritats nacionals poden demanar-te en qualsevol moment que demostris la teva identitat. Per això has de portar sempre el teu document d'identitat.

Has perdut o oblidat el passaport o el DNI?

Si, en arribar a la frontera, t'adones que no portes el document d'identitat o el passaport, els funcionaris de fronteres no et poden impedir passar sense donar-te totes les possibilitats raonables d'obtenir la documentació necessària o fer-la arribar en un temps acceptable.

També pots provar amb altres mitjans que tens el dret de lliure circulació i residència: per exemple, demostrant la teva identitat i nacionalitat.

Normes per als teus familiars

Els membres de la teva família que siguin ciutadans de la UE estan subjectes a les mateixes normes.

Els membres de la teva família que no siguin nacionals d'un país de la UE [**membres de la família d'un tercer país**] poden entrar al país d'acollida de la UE amb un passaport vàlid. Si procedeixen d'un país subjecte a obligacions de visat, **se'ls pot exigir un visat d'entrada**.

Els països als nacionals dels quals se'ls exigeix visat d'entrada s'esmenten en el Reglament (CE) nº 539/2001, o en una llei pròpia en els casos del Regne Unit i Irlanda.

Visats d'entrada

Els països de la UE tenen l'obligació de concedir als membres de la teva família nacionals d'un tercer país totes les facilitats per obtenir els visats necessaris. Els visats s'han d'expedir gratuïtament tant aviat com sigui possible i mitjançant un procediment accelerat. La Comissió considera que un termini de més de quatre setmanes no és raonable.

Els països de la UE només poden exigir als membres de la teva família visats d'entrada; **no** poden exigir visats familiars o de residència.

Documents necessaris

El dret d'entrada dels membres de la teva família nacionals d'un tercer país emana dels seus lligams familiars amb tu, que ets ciutadà de la UE. **Els funcionaris consulars els poden demanar el passaport i un document que certifiqui els seus lligams familiars amb tu**, com ara el llibre de família o la partida de naixement i la prova de dependència, si cal. Als membres de la teva família **no** se'ls pot demanar que presentin documents com ara bitllets de viatge, certificats de treball, nòmines, extractes bancaris, proves d'allotjament i mitjans de subsistència o certificats mèdics.

Passaport sense visat?

Als membres de la teva família **no** se'ls pot denegar l'entrada automàticament a la frontera pel fet de no dur un passaport vàlid o, si cal, visat d'entrada, si poden provar la seva identitat i els seus lligams familiars amb tu.

Targeta de residència = no cal el visat

Una targeta de residència vàlida expedida per qualsevol país Schengen (*vegeu més endavant*) **eximeix els membres de la teva família de l'obligació de visat en els altres països Schengen de la UE.**

Si els membres de la teva família nacionals d'un tercer país es traslladen d'un país Schengen de la UE a un país de la UE no integrat a l'espai Schengen, també poden estar exempts de l'obligació de visat si tenen una targeta de residència vàlida expedida per un país de la UE que no sigui el país d'on tu ets nacional.

Embarcament a un avió

Pots embarcar a un vol amb origen i destinació europeus amb un passaport o document d'identitat vàlids (*els membres de la teva família d'un tercer país necessiten un passaport vàlid*). Es poden acceptar altres documents d'identitat en funció de les normes internes de cada companyia aèria.

Més informació

Pots consultar la redacció jurídica exacta sobre aquest tema en l'**article 5** de la Directiva.

Normes de Schengen

Circulació dins l'espai Schengen

Què és l'espai Schengen?

L'espai Schengen és una zona de la Unió Europea dins de la qual **no hi han controls a les fronteres**. En aquesta zona s'apliquen les "normes Schengen".

Pertany a l'espai Schengen la majoria dels països de la UE (*Alemanya, Àustria, Bèlgica, Dinamarca, Eslovàquia, Eslovènia, Espanya, Estònia, Finlàndia, França, Grècia, Hongria, Itàlia, Letònia, Lituània, Luxemburg, Malta, Països Baixos, Polònia, Portugal, Suècia i Txèquia*) a més d'Islàndia, Noruega i Suïssa.

Bulgària, Xipre, Romania i Liechtenstein encara no són membres plens de l'espai Schengen i els controls fronterers entre ells i l'espai Schengen es mantenen fins que es compleixin les condicions per eliminar-los.

El Regne Unit i Irlanda no són a l'espai Schengen perquè han preferit mantenir els controls fronterers amb els altres països de la UE.

Controls fronterers als ciutadans de la UE

Els ciutadans de la UE que travessin les fronteres exteriors han de passar uns controls mínims i poden utilitzar cues especials per a ells.

L'eliminació dels controls fronterers significa que **ja no cal presentar el passaport o el document d'identitat al travessar les fronteres interiors** entre els països Schengen. Tanmateix, has de portar sempre el passaport o el document d'identitat, perquè una condició del teu dret de lliure circulació i residència és que puguis presentar aquests documents en cas necessari.

... i als seus familiars

Els membres de la teva família que siguin ciutadans de la UE estan subjectes a les mateixes normes.

Els membres de la teva família nacionals d'un tercer país poden entrar a l'espai Schengen amb visat d'entrada, en cas necessari (*vegeu més amunt*), i poden desplaçar-s'hi lliurement perquè el visat uniforme es vàlid per a tot el territori dels Estats membres.

5

Els tres primers mesos

Has passat la frontera. I ara?

Dret de residència per tres mesos

Tots els ciutadans de la UE tenen **dret a residir** en el territori del país d'acollida de la UE **durant un màxim de tres mesos sense més condició** que l'obligació de posseir **un document d'identitat o un passaport vàlids**.

És igual que vinguis a treballar o estudiar o només com a turista. Tot el que et cal és el document d'identitat o el passaport.

Els **membres de la teva família nacionals d'un tercer país** que t'acompanyin o vinguin a reunir-se amb tu poden residir amb tu durant tres mesos **només amb el passaport**.

Condicions especials per demandants d'ocupació

Els ciutadans de la UE tenen dret a residir sense cap condició ni formalitat durant un període de sis mesos o fins i tot més si busquen ocupació en el país d'acollida i tenen possibilitats reals de trobar-la.

Més informació

Pots consultar la redacció jurídica exacta sobre aquest tema en l'**article 6** de la Directiva.

Declara la teva presència

Declara la teva presència

A tu i als membres de la teva família us poden exigir que **declareu la vostra presència** en un termini raonable després d'arribar. Així les autoritats del país d'acollida poden conèixer tots els moviments de població dins el seu territori.

Amb tot, els països de la UE poden no exigir-te que declaries la teva presència.

Què passa si no declares la teva presència

Si tu o els membres de la teva família **no compliu l'obligació de declarar la vostra presència**, us poden aplicar **sancions administratives proporcionades i no discriminatòries**. Això significa que les sancions han de ser adequades a la infracció i han de ser les mateixes que s'imposarien als nacionals del país d'acollida. Així i tot, no et poden expulsar només per infringir aquesta norma.

Més informació

Pots consultar la redacció jurídica exacta sobre aquest tema en l'**article 5, paràgraf 5**, de la Directiva.

6 Després de tres mesos

Què passa si t'hi vols quedar més de tres mesos?

Depèn de la teva situació administrativa

El teu **dret a residir més de tres mesos està subjecte a algunes condicions**, que depenen de la teva situació administrativa en el país d'acollida.

Treballadors, autònoms, proveïdors de serveis

Els **treballadors empleats i els autònoms** tenen dret a residir **sense cap altra condició**. El mateix dret s'aplica a les persones que proveeixen serveis temporalment en el país d'acollida.

Trobaràs més informació sobre les disposicions transitòries de lliure circulació de treballadors al capítol 12.

Manteniment de la condició de treballador empleat o autònom

Els ciutadans de la UE **mantenen la condició de treballadors empleats o autònoms** si:

- deixen de poder treballar per causa de malaltia o accident; o
- es troben en desocupació involuntària, degudament acreditada, i s'han inscrit como demandants d'ocupació a l'oficina d'ocupació corresponent; o
- han començat una formació professional.

Estudiants...

Els **estudiants** han de complir tres condicions:

- estar matriculats en un centre amb l'objectiu principal de **cursar uns estudis o seguir una formació professional**;
- tenir una **assegurança de malaltia completa** en el país d'acollida; i
- garantir a l'organisme nacional pertinent, mitjançant declaració o qualsevol altre mitjà equivalent, que posseeixen prous recursos, per a ells mateixos i els membres de les seves famílies, com per no ser una càrrega per a l'assistència social del país d'acollida durant el seu període de residència.

... i altres persones sense activitat econòmica

Altres persones sense activitat econòmica (*per exemple aturats, jubilats, etc.*) han de tenir **prou recursos**, per a ells mateixos i les seves famílies, com per no ser una càrrega per a l'assistència social del país d'acollida i han de tenir una **assegurança de malaltia completa**.

Drets dels teus familiars

Els membres de la teva família tenen dret a residir amb tu si compleixes les condicions indicades en aquest capítol.

Excepció per als familiars d'estudiants

L'única excepció és la d'alguns membres de la família d'estudiants. El país d'acollida de la UE pot restringir el dret "automàtic" de residència al cònjuge, la parella registrada i els descendents a càrrec de l'estudiant. Els altres membres de la família, com ara els pares, només tenen dret que se'ls faciliti l'entrada.

El dret es personal

El **dret a residir en un altre país de la UE** és un dret fonamental i personal que **t'atorga directament el Tractat de Funcionament de la Unió Europea**.
Per això, no està condicionat a cap procediment administratiu.

Això significa bàsicament que, si reuneixes les condicions, tens aquest dret automàticament: no és un dret que se t'atorgui per decisió del país d'acollida. Els documents que aquest país us expedeixi a tu o als membres de la teva família només reconeixen que tens el dret. El fet que no et registris o que caduqui la targeta de residència d'un familiar no significa que perdís el dret si segueixes complint les condicions. Tanmateix, si infringeixes la normativa nacional, se't pot aplicar una sanció proporcionada i no discriminatòria.

Més informació

Pots consultar la redacció jurídica exacta sobre aquest tema en l'**article 7** de la Directiva.

Tràmits administratius

Quines gestions administratives has de fer per prolongar la teva estada més de tres mesos?

Ciudadans de la UE

Registre

Se't pot exigir que et registris a l'organisme pertinent, però **només per períodes de residència de més de tres mesos**.

Els països de la UE poden no exigir el registre als ciutadans de la UE.

Certificat i termini

El termini per registrar-se l'estableix cada país de la UE, però no pot ser inferior a tres mesos des de la data d'arribada. L'organisme nacional pertinent t'ha d'expedir, **immediatament** després d'haver presentat els documents necessaris, un **certificat de registre** on constin el teu nom i adreça i la data del registre.

No hi ha permís de residència

La Directiva ha suprimit els permisos de residència per a ciutadans de la UE i els ha substituït per certificats de registre, que s'expedeixen per un procediment molt més ràpid.

Documents necessaris

Et poden exigir la presentació de documents que demostrin que reuneixes les condicions indicades al capítol 6.

- Document d'identitat o passaport
En qualsevol cas, assegura't de tenir **un document d'identitat o un passaport vàlids**.
En funció de la teva situació administrativa, et poden demanar també que demostris que reuneixes les condicions que requereix el dret de residència en el teu cas concret (*per exemple treballador, estudiant, etc.*).
- Treballadors
Els **treballadors** empleats han de presentar una **confirmació de contractació de l'empresa o un certificat de treball**. No cal presentar nòmines.
- Autònoms
Els **autònoms** han de presentar una prova que ho són.
- Estudiants
Els **estudiants** han de presentar:
 - una **prova de matriculació** en un centre reconegut;
 - una **prova de l'assegurança de malaltia completa**; i
 - una **declaració**, o un document equivalent, que **compten amb prous recursos** per no esdevenir una càrrega per a l'assistència social del país d'acollida.
- Altres
Les **altres persones sense activitat econòmica** han de presentar un **certificat d'assegurança de malaltia completa** i una **prova que disposen de prous recursos** per no esdevenir una càrrega per a l'assistència social del país d'acollida.

Què s'entén per prous recursos?

No hi ha una quantitat determinada de recursos que els països de la UE puguin imposar com a "suficients".

Es considera que els ciutadans de la UE tenen prous recursos si són superiors al valor per sota del qual el país d'acollida abona una assignació de subsistència mínima (*o pensió mínima de la seguretat social*).

Les autoritats nacionals han de tenir en compte la situació personal del ciutadà de la UE però, en cas necessari, poden comprovar l'existència, la legalitat, la quantitat i la disponibilitat dels recursos. S'han d'acceptar els recursos provinents de terceres persones.

Membres de la família

Als **membres de la teva família que siguin també ciutadans de la UE** se'ls expedirà un **certificat de registre** si presenten:

- un document d'identitat o un passaport vàlids;
- el teu certificat de registre o, si no hi ha un sistema de registre, qualsevol altra prova de la teva residència en el país d'acollida; i
- un document que demostrï la relació de parentesc o d'unió registrada amb tu i la prova documental, si calgués, que estan al teu càrrec o conviuen amb tu.

Els membres de la família que tinguin dret que se'ls faciliti l'entrada i la residència han de presentar també:

- un document, expedit per l'organisme competent del país d'origen, que acrediti que estan al teu càrrec o conviuen amb tu;
- una prova que hi ha raons de salut greus; o
- la prova d'una relació estable amb tu.

Compulsa i traducció de documents

Si el país d'acollida de la UE té dubtes fonamentats de l'autenticitat dels documents que presentes, pots haver de certificar-los com a autèntics. Per a això has d'anar a un advocat, un notari o la teva ambaixada, que normalment t'exigiran que abonis una taxa. Si en aquest país no entenen els documents, pot ser que te'n demanin una traducció.

Si la **documentació fos falsa**, els països de la UE poden adoptar les mesures necessàries per **denegar, anul·lar o retirar** tots els drets que atorgui la Directiva.

Taxes

Els certificats de registre s'han d'expedir **gratuitament o mitjançant una taxa no superior a la que s'exigeixi als nacionals del país per a l'expedició de documents similars**, com ara el document nacional d'identitat.

Més informació

Pots consultar la redacció jurídica exacta sobre aquest tema en l'**article 8** de la Directiva.

Membres de la família no ciutadans de la UE

Targeta de residència

Als **membres de la família que no siguin ciutadans de la UE** se'ls expedirà una **targeta de residència** que indicarà clarament que són membres de la família d'un ciutadà de la UE. Per això hauran de presentar:

- un passaport vàlid;
- el teu certificat de registre o, si no hi ha un sistema de registre, qualsevol altra prova de la teva residència en el país d'acollida; i
- un document que demostrï la relació de parentesc o d'unió registrada amb tu i la prova documental, si calgués, que estan al teu càrrec o conviuen amb tu.

Els membres de la família que tinguin dret que se'ls *faciliti* l'entrada i la residència han de presentar algun dels documents exigits als ciutadans de la UE que gaudeixen d'aquest dret.

Terminis i validesa

Els membres de la teva família que no siguin ciutadans de la UE **han de sol·licitar la targeta de residència** si el període de residència previst es superior a tres mesos.

El termini per presentar la sol·licitud no pot ser inferior a tres mesos a partir de la data d'arribada.

La **targeta de residència s'expedeix dins els sis mesos següents a la data de la sol·licitud** i té una validesa de cinc anys (o la duració del teu període previst de residència si és inferior a cinc anys) a partir de la data d'expedició. S'ha d'expedir com a **document independent**, no en forma d'etiqueta adherida al passaport. **S'expedirà immediatament un certificat de sol·licitud.**

Compulsa i traducció de documents

De la mateixa manera que per als ciutadans de la UE, se't pot exigir que certifiquis els documents com a autèntics si el país té dubtes fonamentats de la seva autenticitat. Per això has d'anar a un advocat, un notari o la teva ambaixada, que normalment t'exigiran que abonis una taxa. Si en aquest país no entenen els documents, pot ser que te'n demanin una traducció.

Si la **documentació fos falsa**, els països de la UE poden adoptar les mesures necessàries per **denegar, anul·lar o retirar** tots els drets que atorgui la Directiva.

Taxes

Les targetes de residència s'han d'expedir **gratuïtament o mitjançant una taxa no superior a la que s'exigeixi als nacionals del país per l'expedició de documents similars.**

Més informació

Pots consultar la redacció jurídica exacta sobre aquest tema en els **articles 9 a 11** de la Directiva.

Sancions

Si no compleixes els tràmits administratius...

Què passa si no sol·licites un document necessari?

Si tu o els membres de la teva família **no compliu l'obligació de registrar-vos o de sol·licitar la targeta de residència**, només se us poden aplicar **sancions administratives proporcionades i no discriminatòries**. Els països de la UE poden imposar les mateixes sancions que les que imposen als seus nacionals per no portar el document d'identitat.

En qualsevol cas, **no us poden expulsar, ni a tu ni als membres de la teva família, només per aquesta infracció.**

Et poden obligar a portar els documents?

Els països de la UE poden exigir que els no nacionals portin sempre el certificat de registre o la targeta de residència i poden fer controls, però només si apliquen les mateixes condicions als seus nacionals pel que fa al document d'identitat.

Més informació

Pots consultar la redacció jurídica exacta sobre aquest tema en els **articles 8, paràgraf 2, i 9, paràgraf 3**, de la Directiva.

© Dreamstime.com

Mantenir el dret de residència

8

Què necessites per mantenir el dret de residència?

Com pots mantenir el dret de residència?

Tu i la teva família manteniu el dret mentre seguïu complint les condicions. En canvi, pots perdre el dret si deixes de treballar o si acabes els estudis i no tens prous recursos per costejar la teva residència.

Esdevenir una càrrega per a l'assistència social pot posar en perill el teu dret de residència

Si el teu dret de residència està condicionat a que tinguis prous recursos per no esdevenir una càrrega per la assistència social del país d'acollida (*quan no tens cap activitat econòmica*), **es pot anul·lar si esdevens una càrrega no raonable.**

Això no significa que no puguis sol·licitar l'assistència social si la necessites. Tens dret a acollir-t'hi en les mateixes condicions que els nacionals del país d'acollida.

Tanmateix, el país d'acollida de la UE pot examinar les circumstàncies de la teva sol·licitud i considerar si la teva necessitat d'assistència és un cas de dificultat transitòria. Es tindrà en compte la duració de la teva estada, les teves circumstàncies personals i l'import de l'ajut concedit.

Si el país d'acollida dedueix que has esdevingut una càrrega injustificada per la seva assistència social, et pot expulsar. Així i tot, **una mesura d'expulsió no pot ser en cap cas conseqüència automàtica del recurs a l'assistència social.**

Conseqüències de l'expulsió

Si se t'expulsa per aquestes raons, el país d'acollida de la UE **no pot** vetar-te l'entrada i podràs tornar en qualsevol moment sempre que compleixis les condicions descrites en el capítol 6.

Exempció de les persones econòmicament actives

Les persones el dret de residència de les quals no està condicionat a disposar de prous recursos, com ara els treballadors empleats i autònoms, **no poden** ser expulsades pel fet de rebre assistència social.

Més informació

Pots consultar la redacció jurídica exacta sobre aquest tema en l'**article 14** de la Directiva.

Membres de la família

Què passa amb els membres de la família si el ciutadà de la UE perd el seu dret de residència?

Manteniment de la residència dels membres de la família

En determinades condicions, els membres de la teva família poden mantenir el dret de residència **en cas de la teva defunció o marxa o de dissolució dels lligams familiars** (*divorci, anul·lació de matrimoni o finalització d'una unió registrada de parella*).

Com que **el seu dret de residència deriva del teu dret** de lliure circulació i residència, la teva defunció o marxa o la dissolució dels lligams familiars afecten la seva situació jurídica en el país d'acollida.

Un cop adquirit, el dret de residència permanent (*vegeu el capítol 9*) es manté fins i tot en cas de defunció, marxa o dissolució dels lligams familiars.

També aquí, la situació dels membres de la teva família dependrà del fet que siguin o no ciutadans de la UE.

Són ciutadans de la UE

Si **són ciutadans de la UE**, el seu dret de residència no es veu afectat sempre que ells mateixos reuneixin les condicions de residència (*bàsicament han de ser treballadors empleats o autònoms o, si no, estudiants o persones sense activitat econòmica amb assegurança de malaltia completa i recursos suficients*) o siguin membres de la família d'un ciutadà de la UE que les reuneixi (*per exemple, membres de la família a càrrec*).

No són ciutadans de la UE

Si no són ciutadans de la UE, el seu dret de residència no es veu afectat si ells mateixos reuneixen les condicions de residència o són membres de la família d'una persona que les reuneixi. **A més, en funció de les circumstàncies, han de reunir les condicions addicionals que s'esmenten a continuació.**

Defunció o marxa del ciutadà de la UE

La teva **defunció** no ocasionarà la pèrdua del dret de residència dels membres de la teva família no ciutadans de la UE si han viscut en el país d'acollida com a membres de la teva família durant al menys un any abans de la defunció.

Nens en edat escolar i pares

Si **marxes** del país, en principi els membres de la teva família nacionals d'un tercer país **no** mantenen el dret de residència, però, si els teus fills estan matriculats en un centre d'ensenyament, la teva marxa o la teva defunció no afecta el seu dret de residència, ni el del progenitor que en tingui la custòdia, independentment de la seva nacionalitat, fins que acabin els estudis.

Divorci o ruptura de parella registrada

Els membres de la teva família nacionals d'un tercer país poden obtenir un dret autònom de residència si, abans d'iniciar-se els tràmits de divorci o de la dissolució de la unió de parella registrada, el matrimoni o la unió de parella han durat al menys tres anys, inclòs un any en el país d'acollida de la UE.

Custòdia o dret de visita a fills de ciutadà de la UE

Els membres de la teva família nacionals d'un tercer país poden obtenir el dret autònom de residència si, mitjançant acord entre els cònjuges o les parts de la parella o per ordre judicial, el pare o la mare tenen la custòdia o el dret de visita dels fills i el tribunal dictamina que aquest dret s'exerceixi en el país d'acollida.

Si es reconeix el dret de visita a un fill menor d'edat, el dret de residència es manté tot el temps necessari.

Circumstàncies particularment difícils

Els membres de la família també adquireixen un dret autònom de residència si així ho exigeixen circumstàncies particularment difícils, com ara el fet d'haver estat víctimes de violència domèstica durant el matrimoni o la unió de parella registrada.

Més informació

Pots consultar la redacció jurídica exacta sobre aquest tema en els **articles 12 i 13** de la Directiva.

9

Dret de residència permanent

Quins drets tens després de cinc anys de residència legal contínua?

Dret de residència permanent

La Directiva estableix un **dret de residència permanent per als ciutadans de la UE i els membres de la seva família.**

Com l'adquireixen els ciutadans de la UE?

Amb **cinc anys de residència legal contínua en el país d'acollida de la UE** hi pots residir permanentment. **Aquest dret te l'atorga directament la legislació de la UE.**

El dret és incondicional, però el pots perdre?

Un cop adquirit, aquest dret no està subjecte a les condicions descrites en els capítols 6 i 7. **Només el pots perdre si t'absentes per un període superior a dos anys consecutius.**

Absències acceptables

La **continuitat de la residència no** és afectada per:

- absències temporals que no excedeixin d'un total de sis mesos l'any; o
- absències de més duració per servei militar obligatori; o
- una absència d'un màxim de dotze mesos consecutius per raons importants, com ara embaràs o part, malaltia greu, estudis, formació professional o destí en un altre país de la UE o un altre tercer país.

Com l'adquireixen els membres de la família

Els membres de la teva família que hagin residit legalment amb tu en el país d'acollida de la UE durant cinc anys adquireixen també el dret de residència permanent.

Els membres de la família que tinguessin el dret de residència en el país d'acollida en el moment de la teva defunció o marxa o de la dissolució dels lligams familiars, poden adquirir també el dret de residència permanent per a ells mateixos després de cinc anys de residència.

Tracte més favorable per treballadors i autònoms

Els requisits que has de reunir per adquirir el dret de residència permanent depenen de la teva situació administrativa en el país d'acollida de la UE. Algunes persones reben un **tracte més favorable**.

Si ets un **treballador empleat o autònom**, pots adquirir, amb algunes condicions, el dret de residència permanent **abans** de finalitzar el període continu de cinc anys de residència en tres casos:

1. Arribar a l'edat d'adquirir el dret a pensió de jubilació o jubilació anticipada

Si deixes de treballar perquè has **arribat a l'edat de jubilació o agafes la jubilació anticipada**, sempre que:

- hakis treballat en el país d'acollida durant al menys els dotze mesos anteriors; i
- hi hakis residit de forma contínua durant més de *tres anys*.

Si la legislació del país d'acollida no atorga el dret de pensió a determinades categories de treballadors autònoms, el requisit de l'edat es compleix quan la persona faci 60 anys.

2. Incapacitat laboral permanent

Si has deixat de treballar en el país d'acollida per **incapacitat laboral permanent**, sempre que:

- hi hagi residit de forma contínua durant més de *dos anys*.

Si la incapacitat ha estat causada per un accident laboral o una malaltia professional, no has de complir la condició de duració de la residència.

3. Treballadors fronterers

Si **treballes en un altre país de la UE**, sempre que:

- ho facis després de tres anys de feina i residència contínues en el país d'acollida; i
- mantinguis la teva residència en el país d'acollida i hi tornis *tots els dies o al menys un cop per setmana*.

A fi d'adquirir el dret de residència permanent en el país d'acollida en els dos primers casos, els períodes de treball passats en el país de la UE *on treballes* es consideren viscuts en el país *d'acollida*.

Membres de la família

En els tres casos esmentats, els membres de la teva família que resideixin amb tu en el país d'acollida adquireixen el dret de residència permanent quan l'adquireixis tu.

Si ets un treballador empleat o autònom i **mors abans d'adquirir el dret de residència permanent**, els membres de la teva família que residien amb tu poden adquirir aquest dret sempre que:

- en el moment de la defunció, haguessis residit en el país d'acollida de forma contínua durant *dos anys*; o
- la defunció es produís per accident laboral o malaltia professional; o
- el cònjuge supervivent hagués perdut la nacionalitat d'aquest país de la UE al casar-se amb tu.

Més informació

Pots consultar la redacció jurídica exacta sobre aquest tema en els **articles 16 i 17** de la Directiva.

Requisits administratius

Què necessites per demostrar la teva residència permanent?

Documents

El teu dret de residència permanent com a ciutadà de la UE el prova un **document que certifica la residència permanent** que, si el demanes, **te l'han d'expedir el més aviat possible**. No estàs obligat a sol·licitar-lo, però et pot ser útil per demostrar que ets resident permanent.

Membres de la família

Els **membres de la teva família que siguin ciutadans de la UE** tindran el mateix document.

Els membres de la família nacionals d'un tercer país han de sol·licitar la targeta de residència permanent *abans* de caducar la targeta de residència normal. **Dins els sis mesos següents a la sol·licitud**, se'ls ha d'expedir una targeta de residència permanent. La targeta de residència permanent es renova automàticament cada deu anys.

Sancions

Si els membres de la teva família d'un tercer país **no compleixen l'obligació de sol·licitar la residència permanent**, se'ls poden aplicar **sancions proporcionades i no discriminatòries**. Així i tot, no els poden expulsar només per infringir aquesta norma.

Més informació

Pots consultar la redacció jurídica exacta sobre aquest tema en els **articles 19 i 20** de la Directiva.

10 Igualtat de tracte

Quins altres drets tens si et traslades a viure o treballar a un altre país de la UE?

Quins altres drets tens?

Si et traslades a viure o treballar a un altre país de la UE, gaudeixes de **tot un conjunt de drets addicionals que fan coherent i útil la llibertat de circulació.**

Igualtat de tracte

El més important d'aquests drets és el **dret a la igualtat de tracte**. L'article 18 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea estableix que, en l'àmbit d'aplicació del Dret de la Unió i amb independència de qualsevol altra disposició particular, **és prohibida tota discriminació per raó de nacionalitat**.

La Directiva amplia aquest dret als membres de la família, el que significa que els ciutadans de la UE i els membres de les seves famílies que resideixin en el territori del país d'acollida han de tenir **el mateix tracte que els nacionals del país** en l'àmbit del Tractat.

Beneficis

Gràcies al principi d'igualtat de tracte, **tens dret a la majoria dels avantatges i beneficis** (especialment tots els avantatges socials i fiscals) que atorga el país d'acollida als seus nacionals. Per exemple:

Tarifes de transport subvencionades

Si el país d'acollida ofereix **bitllets de transport subvencionats**, per exemple als jubilats o les famílies nombroses, hi tens dret si reuneixes les mateixes condicions.

Matriculació i taxes de matrícula

Tens dret a **accedir a l'educació** en les mateixes condicions que els nacionals (per exemple, *exempció de les taxes d'inscripció o matrícula si els nacionals la tenen o absència de quotes per als ciutadans de la UE, que impedeix als països de la UE donar accés preferent a l'educació als seus nacionals*).

Assistència social

Tens dret a l'**assistència social** en les mateixes condicions que els nacionals del país d'acollida.

Si el país d'acollida ajuda a les famílies amb pocs ingressos amb subvencions de les despeses d'habitatge, tens dret a sol·licitar aquests ajuts i la teva sol·licitud s'ha de tractar de la mateixa manera que la de qualsevol nacional del país.

Exempció: dret a assistència social durant els tres primers mesos

Una exempció important és que els **països de la UE poden no concedir-vos el dret a l'assistència social durant els tres primers mesos de residència**, ni a tu ni als membres de la teva família (i *durant més temps encara* als demandants d'ocupació), però només si no ets treballador empleat o autònom.

Exempció: ajut de manutenció per a estudiants

Els països de la UE poden no concedir ajuts de manutenció per a estudis (per exemple beques o préstecs per a estudis) a les persones que no siguin treballadors empleats o autònoms, les que conservin aquesta situació i els membres de les seves famílies. Tanmateix, un cop tinguis el dret de residència permanent, t'han de concedir l'ajut.

Accés al mercat laboral

Els membres de la teva família, independentment de la seva nacionalitat, **tenen dret a acceptar una feina, com a empleats o autònoms**, en el país d'acollida de la UE. Tant si hi treballes com si hi estudies o simplement hi vius, els membres de la teva família poden iniciar la seva activitat econòmica amb els mateixos tràmits que els nacionals.

Més informació

Pots consultar la redacció jurídica exacta sobre aquest tema en els **articles 23 i 24** de la Directiva.

Restriccions

Per quins motius poden els països de la UE restringir la llibertat de circulació i residència?

Ordre públic, seguretat pública i salut pública

Els països de la UE poden imposar restriccions quan estan justificades per raons d'ordre públic, seguretat pública o salut pública.

Qualsevol d'aquestes restriccions, com ara la denegació de l'entrada o la residència o una mesura d'expulsió, ha de respectar les condicions establertes en la Directiva.

Salvaguardes

La Directiva estableix **salvaguardes importants** perquè els països de la UE apliquin correctament les restriccions.

Proporcionalitat

En matèria d'ordre públic i seguretat pública, les mesures que s'adoptin han de:

- ser **proporcionades** (*l'expulsió és una ingerència considerable en la vida d'una persona i ha de ser proporcionada a la gravetat de la infracció contra l'ordre o la seguretat públics*); i
- **fonamentar-se exclusivament en la conducta** de la persona en qüestió, que ha de representar un **risc real, actual i prou greu** per als interessos fonamentals de la societat

Altres salvaguardes

Les condemnes penals prèvies **no** són motiu per restringir el dret de lliure circulació i residència. Les mesures restrictives **tampoc no** es poden basar en consideracions preventives generals.

Els països de la UE poden consultar els teus antecedents policials però no et poden exigir que presentis un document o certificat de bona conducta.

Factors que es tenen en compte

Abans d'adoptar una decisió d'expulsió per raons d'ordre públic o seguretat pública, el país d'acollida ha de tenir en compte determinades consideracions pel que fa a l'interessat, com ara:

- quant de temps ha residit en el seu territori;
- edat, estat de salut, situació familiar i situació econòmica;
- integració social i cultural en el país d'acollida; i
- importància dels seus lligams amb el país d'origen.

Més protecció per a residents permanents i menors d'edat

Els ciutadans de la UE i els membres de la seva família amb **dret de residència permanent gaudeixen de més protecció contra l'expulsió** i només poden ser expulsats per motius **greus** d'ordre públic o seguretat pública.

En el cas dels ciutadans de la UE que hagin residit en el país d'acollida **durant els deu anys anteriors** o siguin **menors d'edat** [és a dir, menors de 18 anys], l'expulsió només es pot justificar per raons **imperioses** de seguretat pública (*en el cas dels menors, un trasllat també es pot justificar, si és necessari, pel bé del menor*).

Salut pública

Pel que fa a la salut pública, **només les malalties infeccioses més greus** poden justificar mesures restrictives de la llibertat de circulació. Quan existeixin indicis seriosos que ho aconsellin, se't pot exigir que, dins els tres mesos següents a la data d'arribada, passis un reconeixement mèdic gratuït.

En qualsevol cas, les malalties que apareixin passats tres mesos des de la data d'arribada no constitueixen motiu d'expulsió.

Garanties processals

Els ciutadans de la UE i els membres de les seves famílies també estan protegits per les següents **garanties processals**.

Notificació escrita i recurs

La **decisió d'expulsió o la denegació d'entrada** ha de:

- **notificar-se per escrit** de manera que l'interessat pugui **entendre el contingut del text i les seves implicacions**;
- incloure **informació precisa i completa dels motius** en què es fonamenta la decisió; i
- **especificar la instància judicial o administrativa** davant la qual l'interessat pot interposar un **recurs** i els **terminis corresponents**.

Possibilitat de recurs

Els interessats han de **poder interposar recursos judicials o administratius si fos el cas**, o sol·licitar la revisió de qualsevol decisió contra ells per aquests motius. Els procediments han de permetre examinar la **legalitat de la decisió i dels fets i circumstàncies** en els quals es fonamenta la mesura proposada.

Si la presentació del recurs s'acompanya d'una sol·licitud d'ordre provisional de suspendre l'execució de la decisió, l'expulsió efectiva del territori **no pot** tenir lloc, en general, abans que s'adopti una decisió sobre l'ordre provisional.

Expulsió com a conseqüència jurídica d'una pena privativa de llibertat

Una ordre d'expulsió es pot dictar com a pena o efecte legal d'una condemna de privació de llibertat. En aquest cas, si l'ordre s'executa més de dos anys després, **el país d'acollida està obligat a:**

- **comprovar que l'interessat segueix constituint un risc real per a l'ordre públic o la seguretat pública** abans d'expulsar-lo; i
- abans d'expulsar l'interessat o un membre de la seva família, **avaluar si hi ha hagut un canvi material de les circumstàncies**.

Exclusió

Els ciutadans de la UE expulsats i els membres de les seves famílies també poden ser exclosos per motius d'ordre públic o seguretat pública però **poden sol·licitar l'anul·lació de la prohibició d'entrada** passat un temps raonable i, en tot cas, tres anys després d'executar-se la última ordre de exclusió.

Abús i frau

En **cas d'abús o frau, com ara el matrimoni de conveniència o la documentació falsa**, els països de la UE poden adoptar les mesures necessàries per denegar, anul·lar o retirar tots els drets que atorga la Directiva.

Més informació

Pots consultar la redacció jurídica exacta sobre aquest tema en el **capítol VI (articles 27 a 33) i l'article 35** de la Directiva.

© iStockphoto.com

Disposicions transitòries per als treballadors

12

Disposicions transitòries sobre lliure circulació de treballadors

Els països de la UE poden restringir temporalment l'accés al seu mercat laboral als nacionals dels països que van ingressar a la UE **el 2004 i el 2007**: com que les disposicions transitòries els permeten ajornar l'aplicació del dret de lliure circulació dels treballadors que garanteix el lliure accés a l'ocupació, poden aplicar la seva normativa nacional i no la de la UE.

Per consegüent, als treballadors d'Eslovàquia, Eslovènia, Estònia, Letònia, Lituània, Hongria, Polònia i Txèquia (fins al 30 d'abril de 2011), i de Romania i Bulgària (fins al 31 de desembre de 2013) se'ls pot exigir l'obtenció d'un permís de treball per tenir una feina en un altre país de la UE.

Una altra conseqüència és que els països de la UE poden establir exempcions d'algunes disposicions específiques sobre el dret de residència dels treballadors de la UE, però només en cas necessari. Per exemple, un país de la UE que exigeixi la inscripció en l'organisme competent per períodes de residència de més de tres mesos podria imposar que els treballadors dels països esmentats que hagin d'obtenir un permís de treball presentin aquest permís a més de la confirmació de la contractació per part de l'empresa o un certificat d'ocupació.

Més informació

Si vols més informació sobre les possibles restriccions de l'accés al mercat laboral en el país de la UE on vulguis treballar, o sobre les seves condicions laborals i de residència, consulta la web oficial <http://ec.europa.eu/eures>, on trobaràs **informació completa sobre la lliure circulació de treballadors**.

També pots consultar **la guia de la Comissió per treballar en un altre país de la UE**, editada per la Direcció General d'Ocupació, Afers Socials i Igualtat d'Oportunitats, que es pot descarregar de <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=25&langId=es&pubId=215&type=2&furtherPubs=yes>.

© iStockphoto.com

Com protegir els teus drets

13

Capítol

On pots trobar més informació?

Què pots fer si creus que no s'han respectat els teus drets?

Informació gratuïta

Per a més informació sobre els teus drets de lliure circulació i residència, pots consultar el portal d'informació de la Comissió Europea: <http://ec.europa.eu/youreurope>.

També pots consultar la web de la Direcció General de Justícia de la Comissió Europea: <http://ec.europa.eu/justice>.

Si vols consultar la legislació europea sobre lliure circulació, pots visitar **EUR-Lex**, portal de legislació de la UE: <http://eur-lex.europa.eu/es/index.htm>.

Creus que s'han violat els teus drets?

Si creus que **s'ha violat el teu dret de lliure circulació i residència**, has de recórrer als tribunals o organismes administratius nacionals competents. Tingues en compte que els tribunals nacionals són els únics que et poden rescabalar dels perjudicis o impedir l'actuació d'un organisme. Hauries de contactar un advocat local que t'assisteixi.

El **Servei d'Orientació dels Ciutadans** és un servei europeu que ofereix assessorament personalitzat sobre els teus drets dins la Unió Europea. És gratuït i respon en un termini de vuit dies naturals en qualsevol de les llengües oficials de la Unió Europea. Més informació: <http://ec.europa.eu/citizensrights>.

Si creus que el teu problema s'ha plantejat perquè les autoritats públiques nacionals han aplicat erròniament la legislació nacional o de la UE, pots adreçar-te a SOLVIT, una xarxa per resoldre problemes sense procediments jurídics en la qual hi col·laboren els països de la UE. Més informació: <http://ec.europa.eu/solvit>.

Si consideres que no s'han respectat els teus drets de ciutadà de la UE i has esgotat les vies de recurs esmentades, pots presentar una **denúncia a la Comissió Europea** a: http://ec.europa.eu/community_law/your_rights/your_rights_forms_es.htm.

També pots presentar una **petició al Parlament Europeu** a: <http://www.europarl.europa.eu/parliament/public/staticDisplay.do;jsessionid=496FB4C4554AA73DC7F24E2787E7C9A7.node2?language=ES&id=49>.

COM ADQUIRIR LES PUBLICACIONS DE LA UNIÓ EUROPEA

Publicacions gratuïtes

- A través de EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- A les representacions o delegacions de la Unió Europea. Per contactar-les podeu consultar el web <http://ec.europa.eu> o bé enviar un fax al número +352 2929-42758.

Publicacions de pagament

- A través de EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Suscripcions de pagament (per exemple, a les series anuals del *Diari Oficial de la Unió Europea* o a les recopilacions de la jurisprudència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea)

- A través dels distribuïdors comercials de la Oficina de Publicacions de la Unió Europea (http://publications.europa.eu/others/agents/index_es.htm).

Europe Direct és un servei destinat a ajudar-vos a trobar les respostes a les preguntes que us pugueu plantejar sobre la Unió Europea

Número de telèfon gratuït (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Hi ha operadors de telefonia mòbil que no autoritzen l'accés als números 00 800

Més informació sobre la Unió Europea, al servidor Europa d'Internet (<http://europa.eu>).

Al final de l'obra figura una fitxa catalogràfica.

Luxemburg: Oficina de Publicacions de la Unió Europea, 2010

ISBN 978-92-79-17174-1

doi: 10.2775/57880

© Unió Europea, 2010

Reproducció autoritzada, amb indicació de la font bibliogràfica

Printed in Belgium

IMPRÈS EN PAPER RECICLAT SENSE CLOR (PCF)

CA

ISBN 978-92-79-17174-1

9 789279 171741